

Asia: VN/10156/2019

Liikennealan kestävän kasvun ohjelma

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ohjelman tavoitteet tunnistettu oikein? Jos ei niin, miten tulisi muuttaa?

Kyllä

2. Kuinka realistisena pidät esitettyjä tavoitteita?

Tavoitteet on asetettu sopivalle tasolle.

Toimintaympäristö Luvussa 2 on kuvattu liikennealan keskeisiä muutosvoimia sekä liikenteen toimialaa ja markkinoita ja esitetty toimialan SWOT-analyysi. Näkökulma on erityisesti kestävän liiketoiminnan kehittämisessä. ää väliotsikko

3. Mahdolliset kommentit toimintaympäristökuvaukseen.

Toimintaympäristökuvaus on kattava ja toimintaympäristöä on tarkasteltu monipuolisesti huomioiden keskeiset toimintaympäristön muutosvoimat. Liikenteen digitalisaatio ja vihreä siirtymä luo mahdollisuuksia suomalaisille osaamiselle ja viennille. Päästövähennystavoitteiden saavuttamisen ja kestävän kasvun näkökulmasta digitalisaation, liikennejärjestelmän tehokkuuden ja päästöttömien ratkaisujen lisäksi on hyvä huomioida ajoneuvojen energiatehokkuus merkittävänä päästöjä vähentävänä tekijänä. On myös hyvä huomata, että tieliikenne on 94% päästöosuudellaan avainasemassa liikenteen kestävässä kehityksessä ja tavoitteiden saavuttamisessa. Tästäkin johtuen tieliikenteen päästöjä vähentäville ratkaisuille on kysyntää myös viennissä. Haasteena on myös rajallisten resurssien suuntaaminen siten, että ekosysteemikehitys tukee niiden ratkaisujen syntyä ja kehittymistä, joilla on riittävästi vientipotentiaalia.

Kestävä yritysvetoinen kasvu ja ekosysteeminen ajattelu Luvussa 3 on kuvattu ekosysteemisen kehityksen merkitystä liikennetoimialan innovaatioiden ja viennin edistämiseksi sekä kuvattu vireillä olevaa ekosysteemikehitystä.

4. Puuttuuko tunnistettujen ekosysteemien joukosta jokin vireillä oleva ekosysteemi tai mahdollinen ekosysteemiäihio?

Sähköiseen liikenteeseen liittyviä osa-alueita on tunnistettu ekosysteemeissä, mutta olisi hyvä tarkastella sähköistä raskasta liikennettä laajempina ekosysteeminä, jossa kehitetään yhteiskäyttöisiä skaalautuvia latausjärjestelmiä, liikenteen- ja energiajärjestelmän sektori-integraatiota sekä raskaan kaluston, joukkoliikenteen sekä muun ammatti- ja palveluliikenteen markkinaehtoisia järjestelmätasoisia kokonaisratkaisuja esimerkiksi kaupunkiympäristössä tai muussa rajatussa ympäristössä.

5. Miten muuten haluaisit kommentoida liikennetoimialan ekosysteemistä kehittämistä?

Ekosysteemi-aihioiden määrä vaikuttaa runsaalta. Olisikin hyvä pohtia suurempien kokonaisuuksien muodostamista, jotta vaikuttavuus olisi parempi. Aihioista tulisi tunnistaa sellaisia teemoja, jotka ovat kytköksissä toisiinsa. Yhden ekosysteemin alla voi toimia erilaisia toisiaan tukevia hankkeita. Ekosysteemi luo arvoa, jos konkreettisten hankkeiden kautta syntyy käyttöön otettavia ratkaisuja kansainvälisille markkinoille.

Tiekartta 2021 - 2023 Tiekarttaan valikoituneiden toimenpiteiden määrittämisen lähtökohtana on ollut niiden välitön tai välillinen vaikuttavuus ekosysteemien kehittymiseen ja kestäväan yritysvetoiseen kasvuun. Tiekartta on päivitetty vuosina 2018 – 2020 Liikennealan kansallisen kasvuohjelman tiekartan täytäntöönpanosta saatujen kokemusten sekä laajapohjaisen sidosryhmien kanssa tehdyn valmistelun pohjalta. Tiekarttaan on valittu ohjelman tavoitteisiin peilaten vaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet. Fokus on ollut nimenomaan kestäväan liikenteeseen liittyvän liiketoiminnan syntymistä edistävissä toimenpiteissä. Ohjelman nimenomaisten toimenpiteiden lisäksi on tunnistettu hankkeita, joiden eteenpäin viennissä on tärkeää ottaa huomioon liikennealan kestäväan kasvun edistämisen näkökulma. Vuosien 2021-2023 tiekartan keskeisiksi toimenpiteiksi on määritelty: 1. Toimintaympäristö kestäväalle kasvulle i. Yhteinen tahtotila ja mahdollistava hallinto uudistumisen perustana ii. Monipuolisella rahoituksella vipua kehittämiseen iii. Tutkimuksella ja osaamisella kilpailuetua iv. Vahva yhteinen EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen 2. Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille v. Kaupungit edelläkävijämarkkinoiden alustana vi. Kokeiluilla kehityksen kärkeen vii. Julkisilla hankinnoilla markkinareferenssejä ja skaalautumista iix. Digitaalinen tieto hyötykäyttöön 3. Jatkuva ekosysteemin yhteistyö ix. Yritysvetoisen kasvuekosysteemit viennin vetureiksi x. Yhteinen kansainvälinen näkyvyys Lämpileikkaavina ajureina kaikissa toimenpidekokonaisuuksissa näkyvät ilmastonmuutos, kaupungistuminen, digitalisaatio sekä eri sektorirajat ylittävät ratkaisut. Ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen globaaleihin haasteisiin vastaavat ratkaisut luovat

mahdollisuuksia toimialan kestäväälle kehitykselle. Digitalisaatio kaikissa liikkumisen ja kuljettamisen muodoissa ja eri sektorirajojen (kuten liikenne, energia ja rakennettu ympäristö) rajapinnoista löytyvät ratkaisut puolestaan antavat keinoja ratkaisujen kehittämiseen ja uusiin innovaatioihin.

6. Mikä toimenpidekokonaisuus on tärkein toimialan kestävä liiketoiminnan vauhdittamista ajatellen?

Kaikki ovat yhtä tärkeitä

Toimintaympäristö kestäväälle kasvulle Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan yrityksille pitkän jätteen näkymä politiikka- ja lainsäädäntökehitykseen ja vahvistamaan yhteistä tahtotilaa liikenteen toimialan kestävä kasvun edistämiseen, tarjoamaan innovaatioita ja kansainvälistä kasvua tukevia rahoitusmahdollisuuksia sekä kehittämään mekanismit kansallisen ja EU-rahoituksen täysimääräiseen hyödyntämiseen, vahvistamaan kotimaista ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä sekä tutkimustulosten hyödyntämistä liiketoiminnan pohjan vahvistamaan vaikuttamista EU- ja kansainvälisellä tasolla mahdollistavan kansainvälisen toimintaympäristön ja verkostojen kehittämiseksi.

7. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Jatketaan liikenteen kehittämis- ja kansainvälistymisohjelma Smart Mobility Finlandia, joka on monivuotinen laaja kokonaisuus, jonka kautta hyödynnetään laajamittaisesti kansallista ja EU:n TKI -rahoitusinstrumentteja ja joka sisältää Export- ja Invest in -toimet.

Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan kaupunkien toimilla kotimarkkina kestäville asiakaslähtöisille ratkaisuille, rakentamaan vaikuttavuudeltaan ja skaalautuvuudeltaan nykyistä suurempia kokeiluja, tukemaan julkisilla hankinnoilla innovaatioiden syntymistä ja rakentamaan Suomeen toimiva ekosysteemi liikenteen ja liikkumisen sekä toimialarajat ylittävälle tiedon hyödyntämiselle.

8. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Kehitetään kestävä liikenteen kokeilutoimintaa niin kaupunki- kuin testialueilla yhdessä alan yritysten kanssa.

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään kiihdyttämään liikennealalla jo käynnistynyttä ekosysteemistä

yhteistyötä liiketoimintaekosysteemien syntymiseksi sekä kansainvälistämiseksi. Rakentamaan yhtenäistä liikennealan kasvutarinaa kansainvälisen näkyvyyden lisäämiseksi sekä kansainvälisten kumppaneiden ja investoreiden houkuttelemiseksi

9. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Kansainvälisen liiketoimintapotentiaalin realisoiminen. Aktiivisten liiketoimintaekosysteemien laajentaminen aidosti kansainvälisiksi kokonaisuuksiksi, fokusoiden erityisesti kestäväan kasvuun.

10. Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Ohjelman kaikkia toimenpiteitä olisi hyvä tarkastella ja kehittää kestäväan kasvun näkökulmasta. Toimenpiteissä olisi tärkeä arvioida myös vaikuttavuus kansainväliseen liiketoimintaan. Johtuen tieliikenteen 94% päästöosuudesta tieliikenteeseen kehitettävät ratkaisut ovat avainasemassa liikenteen kestävässä kehityksessä ja päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa. Digitaaliset ratkaisut, liikenteen ajoneuvojen päästöttömyys sekä energiatehokkuus ovat vahvoja tekijöitä kestävässä kasvussa. Latausinfrastruktuurin rakentaminen, Latauspalveluliiketoiminta, erilaiset huolto- ja ylläpitotoiminnot, energialiiketoiminta, liikkumisen palvelut sekä autokauppa kasvavat ja muuttuvat liikenteen teknologisen murroksen tahdissa digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen. Tieliikenteen päästöjä vähentävien ratkaisujen kysyntä kasvaa globaalisti.

Raskas tieliikenne ja muu ammatti- sekä palveluliikenne muodostavat suuren ekosysteemisen kokonaisuuden tarjoten jo lähitulevaisuudessa monenlaisia liiketoimintamahdollisuuksia. Raskas sähköinen tieliikenne olisikin hyvä huomioida toimenpiteissä jo nyt. Ajoitus ei voisi olla parempi ja nopeilla toimilla voidaan päästä markkinan edelläkävijäksi. Toimenpiteet usein tukevat toisiaan ja niitä tuleekin tarkastella yhdessä yksittäisten toimenpiteiden sijaan. Sähköisen liikenteen kokonaisuus on kasvanut yhä merkittävämmäksi uuden liiketoiminnan lähteeksi ja talouden uudistajaksi. Uusiutuvan sähkön päästöttömyys ja sähköisten ratkaisujen erinomainen energiatehokkuus ovat vahva perusta koko tieliikenteelle. Sähköistyminen lisää tieliikenteen energiakäytön kotimaisuusastetta.

Ekosysteemissä olisi tärkeää yritysten, tutkimuslaitosten sekä kaupunkien sujuva yhteistyö. Julkinen sektori voi toimia suunnannäyttäjänä, mahdollistajana ja kehitysalustana sekä esimerkkinä uusien ratkaisujen käyttöönotossa. Ratkaisujen kehittäminen ja skaalaus tulee olla kuitenkin yritysvetoista ja liiketoimintalähtöistä.

Markkinalähtöiset ekosysteemit ja niihin liittyvät toimenpiteet houkuttelevat myös kansainvälisiä toimijoita mukaan, jolloin suomalaiset yritykset voivat hyvin päästä mukaan ekosysteemien kautta kansainvälisiin arvoketjuihin. Ekosysteemi luo todellista arvoa, kun konkreettisten hankkeiden kautta syntyy skaalautuvia ratkaisuja kansainvälisille markkinoille.

11. Onko organisaatiosi kiinnostunut olemaan mukana jonkin toimenpiteen/toimenpiteiden eteenpäin viennissä, minkä?

Sähköinen liikenne ry ja sen jäsenverkosto osallistuvat mielellään ja mahdollisuuksien mukaan toimenpiteisiin, jotka tavalla tai toisella liittyvät liikenteen sähköistymiseen.

12. Muu mahdollinen palaute.

-

Karsimus Heikki
Sähköinen liikenne ry